

ми. Со девојчи, девојчи, девојчи
бојничкиот свет во мојата, со
тиска, со литературна тиска, тиска
и за една фолклорна фирма.
и разни други орнаментички
ако ја изготвуваш, во мојата, и
гледајќи ја со тителската и
лебаре сакаат да ја припокрију
и ја гледаат рацете на членови
рајич на работите. Сакав со една
така така книга - на писател
уваж, што и да не пишуваш
тој се вработува во „Синџер“,
колку брзо, и
може.

Лилјана Гужелова

Liljana Gjuzelova

ПИШУВАЈКИ СЕ СЕБЕСИ
WRITING MYSELF

ми ја отворил само гезет, ја
за што ја ја гледаме,

Драга Лиле,

Ова писмо/текст повторно го пишувам и директно Ви се обраќам, слично како и при првиот проект од оваа серија што тогаш, во март 1997, го нарековте *Вечношо враќање*. Овој пат причината за епистоларната форма е уште повеќе детерминирана од самата структура и наслов на новиот проект: *Пишувајќи се себеси*. Последниов проект не е веќе само една рефлексija на Ничеовата идеја за кружниот ток на историјата, *вечношо враќање на исцпошо* и на трагичната сторија за номадската судбина и *географија* на Вашето семејство туку и длабоко втурнување во начинот на кој ткивото на историјата се испреплетува со ткивото од кое *настајува* субјектот.

Уште првиот пат кога во Отвореното графичко студио ги донесовте хартиените листови исечени во облик на делови од облека и испишани со Вашиот читлив ракопис помислив дека проектот спирално се извиткува и превива за да дојде до едно враќање кое не е веќе *враќање на исцпошо*. Навраќањето на Вашата лична и интимна посветеност на семејната приказна, во чие *оддифлување* бевте инволвирана уште од првите моменти кога непознатите факти околу последните месеци од животот на Вашиот татко почнаа да бидат подостапни, е секогаш поинакво и навестува нова *дифла* во *просторот* и *настајувајќи*. Таквото разоткривање на превезите на вистината само открива нови и непознати пластови, но не и самата вистина. *Пишувајќи се себеси* (референца со која упатувате на Хелен Сиксу) го потврдува фактот дека колку што Вашите проекти се посветени на динамиката на Вашето семејство и влијанието на историјата врз таа динамика, толку тие се посветени на субјективната единечност, Делезовиот сингуларитет.

Текстовите обесени како делови од облека што се сушат не разголуваат туку на-против додаваат уште еден слој во археологијата/психогеографијата на личното. Писмото *адресирано* до татко Ви кое го поставивте централно во првиот ред иако никогаш нема да стигне до својот адресант сепак стигнува до можноста да биде прочитано. Тоа писмо требало да биде напишано и прочитано бидејќи со тоа потребата од *испишување себеси/обраќање*, независно од тоа дали има кој да слуша/чита, е задоволена. Со тоа идејата за субалтерноста на Гајатри Ч. Спивак, дека субалтерните можат да зборуваат, но нема кој да ги слушне, можеби ќе треба да биде преформулирана во идејата за субалтерните кои воспоставуваат своја микро-територија и суверено владеат на неа и кога нивното обраќање нема слушатели од другата страна на историјата и географијата.

Архивот на хартиени маици, пантолони, здолништа, кошули и поткошули, всушност архив од текстови напишани како основен материал за овој проект, воспоставува токму таква микро-територија во рамките на макро-територијата на историјата која пак самата е сочинета од отпечатоците на телата/труповите кои го градат мостот меѓу различните регистри на микро и макро ниво.

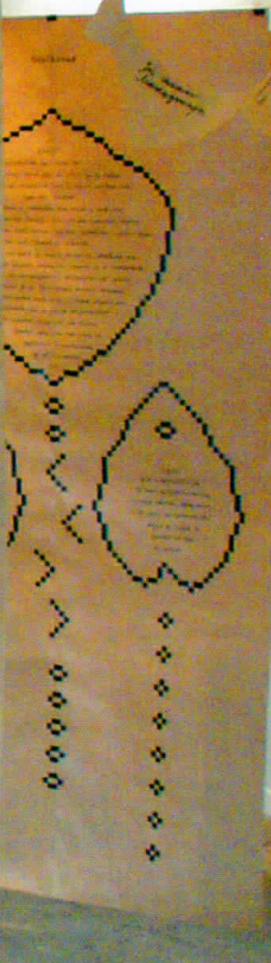
Сузана

[Faint handwritten text on a strip of paper]

[Faint handwritten text on a strip of paper]

hapu
naidano
puru. "Pau ma
og car. hachy ho
meaworo: roga
m mmpit wogad
whero" pchawu

mana
Pazunsihob man
myhagam jeroso?

Jawe meau, no no
pa jojan go neso? (9
luzn, 9 kapu ...)

mana, jeroso ne fio
pauwupab. Ho oba to
kayub: moia ne la -

man go mwezau, ho -
dapa to ocastoy - itoj
myhagam m bylo -
ne luyhahony his -
mymhar
dapa ne apuagghe
"Peykag
og car."

pe
my
Ba
m

Dear Lile,

I am writing this text/letter and am directing it to you personally, as I did on the first project of this series, which you have titled *The Eternal Recurrence* in March, 1992. This epistolary form is now even more determined by the structure itself, as it is by its title: *Writing Myself*. It is not only a reflection of Nietzsche's idea of the circular course of history, the *eternal recurrence of the same* and of the tragic story and nomadic destiny and *geography* of your family, but it is also a deep probing in the way history's fabric has been intertwined with the tissue of which the individual is *made*.

When for the first time, in the Open Graphic Studio, you had brought the paper sheets, cut in the shape of clothing pieces and written out with your legible handwriting, it seemed to me that this project was bent and folded spirally-shaped so that it would not return to a *recurrence of the same*. Your own intimate and dedicated return to the family story, in whose *unfolding* you had been involved since new and unknown facts about the last months of your father's life emerged available, has always been a bit different and it now introduces another *fold in the space of events*. Such unveiling of truth displays only new and unknown layers, but not the truth itself. This *writing myself* (a reference you derive from Helene Cixous) confirms the fact that, as much as your project are dedicated to your family's dynamics and the historic impact, they are equally directed to the subject's individuality, Deleuze's singularity.

The sheet of texts hung as clothing pieces drying on the line do not reveal their bearer(s) but add yet another layer in the personal archaeology/psychogeography. The letter *addressed* to your father, which you place in central position of the first row, though would never reach its addressee, is yet available to be read. The letter had to be written and read since the urge of its *writing/addressing* (to) *itself*, no matter whether there is a reader/listener, has been satisfied. Thus Gayatri Ch. Spivak's idea of the subaltern being able to speak, although there is none to hear them, may have to be rephrased into an idea of the subalterns who establish their own micro-territory and rule over it with authority even when there are no listeners to their addressing on the other side of history and geography.

The archives of paper vests, trousers, skirts, and shirts or undershirts, i.e. the archives of texts written as basic material of this project, establish such a micro-territory in the frames of history's macro-territory, which has been itself formed by the imprints of bodies/corpses who bridge over the different registers on a micro-and macro-level.

Suzana

ЛИЛЈАНА ЃУЗЕЛОВА, родена 1935, Чачак, СРЈ, Дипломирала на Филозовски факултет, Скопје.
Адреса: Караорман 24, Скопје; Тел: +389 2 3178495

Самостојни изложби: 2003 - "Пишувајќи се себеси", Музеј на град Скопје, Отворено графичко студио, Скопје; 2001 - "Вечното враќање 2", Музеј на град Скопје, Скопје; 1997 - "Вечното враќање 1", приватна куќа, Кеј "13 Ноември" 92, Маџир маало, Скопје; 1994 - "Наспроти", Уметничка галерија - Даут пашин амам, Скопје; 1990 - "Од волумен до плоха", Фоаје на МНТ, Скопје

LILJANA GJUZELOVA, born 1935 in Cacak, FRY, Graduated from the Faculty of Philosophy in Skopje

Address: Karaorman 24, 1000 Skopje, Republic of Macedonia; Phone: ++ 389 2 3178495

Solo exhibitions: 2003 - "Writing Myself", Museum of the City of Skopje-Open Graphic Studio, Skopje; 2001-"The Eternal Recurrence 2", Museum of the City of Skopje, Skopje; 1997-"The Eternal Recurrence 1", private house, Kej 13, Novembre, 29, Magjir Maalo, Skopje; 1994-"Across", Art Gallery "Daut Pashin Amam", Skopje; 1990-"From a Volume to a Surface", Entrance hall of the Macedonian National Theater, Skopje

Удобно и интересното на мајката
дан. Сепак, ја држеа на ра
мечката. Интересното беше
ајмак ми иршици илесте за
ахотолшка, иршишка, илесте
мешине. И тоа ми мајка и
еб ја ја јошката мајка ми,
ја и мајката мајка ми, (
од мајка иршеа, селоја, нег
мајката мајка ми, дајма
и интересното, да ја зајема
мајка мајка ми ја одре
белата и зајема, ирш
и интересното. Пред ме

Музеј на град Скопје - Отворено графичко студио
Museum of the City of Skopje - Open Graphic Studio

Изложбата е реализирана со поддршка на Министерството за култура на Република Македонија
The exhibition is supported by the Ministry of Culture of the Republic of Macedonia

Издавач: Музеј на град Скопје; Одговорен уредник: Климе Коробар; Куратор и текет: Сузана Милевска;
Превод на англиски: Богомил Гузел; Фотографии: Станимир Неделковски; Дизајн на каталогот: Фросина Зафировска;
Печат: Фонко принт; Тираж: 500; Реализација: Музеј на град Скопје; Отворено графичко студио, декември 2003
Publisher: Museum of the City of Skopje; Editor-in-chief: Klime Korobar; Curator and preface: Suzana Milevska;
Translation of the preface: Bogomil Gjuzel; Photographies: Stanimir Nedelkovski; Layout: Frosina Zafirovska;
Printed by: Fonkoprint; Copies: 500; Realisation: Museum of the City of Skopje, Skopje, R. Macedonia; December 2003